

Tohum kaynaklı hastalıklar, arpa üretimi için önemli bir sınırlayıcı faktördür

Автор(и): н.с. Тошка Попова, Институт по земеделие в Карнобат

Дата: 18.10.2022 Брой: 10/2022

Tohumla taşınan hastalıklar, arpa üretimi için önemli bir sınırlayıcı faktördür. En önemli patojenler, rastık hastalığına neden olan *Ustilago nuda* ve şerit hastalığına neden olan *Helminthosporium graminea*'dır.

Rastik hastalığı arpa için büyük ekonomik öneme sahiptir. Hastalığın karakteristik belirtileri başaklanma döneminde ortaya çıkar. Enfekte olan başakta taneler yerine, içine dönüştüğü rastık sporlarının siyah bir kütlesi oluşur. Kural olarak, başağın tüm kısımları tahrip olur. Sadece başak eksenini ve bazen salkım saplarının küçük bir kısmı etkilenmeden kalır. Bu hastalıkla mücadele esas olarak ekim öncesi tohum ilaçlaması ve ıslah yoluyla yapılır. Kışlık maltlık çeşit Perun, rastık etmenine karşı dayanıklılığa sahiptir.

Şerit hastalığı arpa için belirleyici ekonomik öneme sahiptir. Hastalık belirtileri çıkıştan olgunlaşmaya kadar gözlenir, ancak en karakteristik belirtiler başaklanma sonrası dönemde görülür. Yapraklarda açık sarı lekeler gelişir ve bunlar damarlar arasında yavaş yavaş uzar. Daha sonra lekeler kararır ve boyuna 2-3 şerit halinde yarılr. Zamanla enfekte yapraklar tamamen kurur. Saldırıya uğrayan bitkiler başak oluşturmaz veya kısır kalır. Nadir durumlarda, tane oluşturdıklarında bunlar buruşuk ve kötü gelişmiş olur. Hastalığın yayılmasının sınırlandırılması esas olarak tohum dezenfeksiyonu ile yapılır.

Tohumlar, yeni bir yaşam formu olarak, kırılgan ve zayıftır ve bakıma ihtiyaç duyarlar. Ve bu bakım dezenfeksiyonla başlar. Tohumların uygun bir ürünle muamelesi, sadece onları değil, aynı zamanda filizleri, kökleri ve genç bitkileri gelişimlerinin ilk aşamalarında korur. Mevcut tohum ilaçlama ürünlerinin çimlenme ve genç bitki gelişimi üzerinde uyarıcı bir etkisi olduğu bilinmektedir. Düzgün çimlenme ve çıkış, eşit gelişim ve güvenli bir verim sağlanır. Bir tohum ilaçlama ürününün seçimi birçok koşula bağlıdır. Tohumların tohumla taşınan patojenlerin etmenleriyle bulaşık olma seviyesinin bilinmesi gerekir. Bu bilgi, fitopatolojik bir analiz yapılarak elde edilir. Buna dayanarak uygun bir fungusit seçilir. Herhangi bir bulaşıklık tespit edilmediğinde bitki örtüsü optimal durumdadır. Elit tohum üretiminde tohumluk materyalin ilaçlanması zorunludur. Ürün seçimi aynı zamanda tohum ilaçlama ekipmanına da bağlıdır. Ürünü doğru dozlayan, düzgün çalışan ekipmanla yapılan muamele, tohumların yüksek kaliteli ve düzgün kaplanması sağlar. Tohum ilaçlama ürünlerinin etki spektrumu, aktif maddelerin konukçu dokularına nüfuz etme yeteneği ile ilişkilidir. Temas fungusitleri, tohum içindeki patojenlerin gelişimini baskılayamaz, sadece yüzeydekileri etkiler. Topraktan ve tohum yüzeyinden gelen

enfeksiyona karşı koruma sağlarlar. Sistemik fungusitlerin aktif maddeleri, yüzeyel veya iç enfeksiyondan kaynaklanan rastıklara karşı güvenilir koruma sağlar, kök çürüklüklerinin gelişimini baskılar ve ontogenezin erken aşamalarında septorya gelişimini engeller. Sistemik fungusitlerin kullanımı tavsiye edilir – daha güvenilir koruma sağlarlar.

Tohumlar kimyasal araçlarla ilaçlanırken, belirli koşullara uyulması zorunludur:

- Tohum ilaçlama ekipmanının doğru seçimi.
- İlgili ürünün uygulama talimatlarına sıkı sıkıya uyulması.
- Belirtilen dozun kesinlikle gözetilmesi.

Tohum dezenfeksiyonunun kalitesi, fungusitin etkisini belirler. Ürünün her bir taneye ulaşması ve yüzeyinin düzgün bir şekilde kaplanmasını sağlaması gereklidir.

Hastalık kontrolü, gerekli önleyici, ekonomik ve çevresel yönelimle entegre bir şekilde yürütüldüğünde etkilidir. Temel tarımsal uygulamalara uyulması hastalıkları tamamen ortadan kaldırmaz, ancak gelişme derecelerini ve buna bağlı olarak kayıpları önemli ölçüde sınırlayacaktır.

Önleyici tedbirler:

- Uygun bir münavebeye uyulması.
- Bitki artıklarının parçalanması ve toprağa karıştırılması.
- Sağlıklı tohumluk materyal kullanılması.

Kimyasal mücadele:

Rastık ve şerit hastalığına karşı tohum ilaçlaması için şunlar önerilir: Bariton Super 97.5 FS – 100 ml, Lamador 400 FS – 20 ml, Lamador Pro – 50 ml, Kinto Trio – 120–150 ml, Rancona 15 E, Rancona i-Mix, Rancona Royal – 100 ml, Orius 5 FS/Savage 5 FS – 150 ml, Tesoro 250 – 100 ml, vb. Yarı-ıslak yöntemle uygulanırlar, önerilen doz 4 litre suda çözülür ve elde edilen çözelti 100 kg tohum içindir.